Skriftlig eksamen i Erhvervsøkonomi

4 timers skriftlig prøve

Dette opgavesæt består af 4 delopgaver, der indgår i bedømmelsen af den samlede opgavebesvarelse med følgende omtrentlige vægte:

Opgave 1	***30%***
Opgave 2	***20%***
Opgave 3	***20%***
Opgave 4	***30%***
I alt	***100%***

Til prøven er alle hjælpemidler tilladte – også elektroniske.

Opgavebesvarelsen skal afleveres i henhold til skolens eksamensreglement jf. bekendtgørelse nr. 1519 af 16. december 2013

Torsdag den 11. december 2014
Kl. 9.00-13.00

Virksomheden Hubertus ApS er et 12 år gammelt bryggeri, der udelukkende fremstiller forskellige specialøl. Virksomheden er godt indarbejdet på det danske marked og er så småt ved at få fodfæste på det øvrige skandinaviske marked.

Opgave 1

For et af virksomhedens nyere produkter – en halvliters øl "Dunkel" – har man foretaget en markedsundersøgelse, da man var usikker på, om produktet blev udbudt til den rigtige pris. Der sælges i øjeblikket 280.000 flasker årligt til en pris af kr. 13,50 pr. flaske.

Ud fra resultatet af markedsundersøgelsen forventer man på det danske marked følgende sammenhæng mellem salgspris og afsat mængde:

pris pr.fl		Afsætning 1.000 fl.
15,00		170
14,50		200
14,00		240
13,50		280
13,00		320
12,50		360
12,00		390

De variable enhedsomkostninger udgør kr. 6,25 pr. flaske til og med en produktion på 250.000 flasker årligt. Ved produktion ud over 250.000 flasker vil det være nødvendigt at indkøbe råvarerne fra flere forskellige leverandører, hvilket vil få de variable omkostninger pr. flaske til at stige med kr. 0,50 for de flasker, der produceres ud over 250.000. Den maksimale produktion pr. år udgør 400.000 flasker.

Spørgsmål 1.1
Beregn på grundlag af ovenstående optimal pris og afsætning for "Dunkel" samt ændring i dækningsbidrag i forhold til nuværende afsætning og pris.

En af de større skandinaviske kunder har tidligere vist interesse for "Dunkel" og tilbyder nu årligt at købe mellem 100.000 og 150.000 flasker til en fast pris af kr. 10,50 pr. flaske. På grund af ekstra transport- og emballageomkostninger vil de variable enhedsomkostninger ved eksport blive forøget med kr. 0,40.

Spørgsmål 1.2
Beregn under hensyn til de nye eksportmuligheder optimal pris og afsætning på såvel det danske som det øvrige skandinaviske marked samt det samlede dækningsbidrag.

Da der tilsyneladende er stor interesse for ”Dunkel”, og kapacitetsgrænsen er nået, overvejer man en udvidelse af kapaciteten, således at der kan produceres 510.000 flasker årligt.

Spørgsmål 1.3
Beregn, hvor meget de ekstra omkostninger højst må udgøre årligt i forbindelse med kapacitetsudvidelsen.

Virksomheden overvejer også at gå ind på cateringmarkedet for at sælge deres produkter til restauranter og lignende virksomheder. Produkterne har hidtil været afsat på dagligvaremarkedet gennem supermarkeder m.m.

Spørgsmål 1.4
Gør rede for, om det vil være muligt for bryggeriet at arbejde med forskellige salgspriser for samme produkt på de to markeder, og hvad det i givet fald så ville betyde for virksomhedens indtjening.

Opgave 2

På grund af flere nedbrud i dele af produktionsanlægget har man i Hubertus ApS besluttet, at der her og nu skal anskaffes nyt produktionsudstyr for kr. 1.000.000. Man har endnu ikke besluttet, hvorledes nyanskaffelsen skal finansieres, men overvejer følgende tilbud:

Lån	Hovedstol kr. 1.000.000 5-årigt serielån med halvårlig ydelse. Rente 5% p.a. Omkostninger ved etablering kr. 15.000. Lånet er afdragsfrit det første år.
Leasing	Leasingaftale på kr. 1.000.000. Leasingydelse: Der betales kr. 200.000 ved aftalens etablering, derefter betales kr. 15.000 pr. måned i 5 år. Omkostninger ved etablering kr. 1.000.

Spørgsmål 2.1
Beregn den årlige effektive rente for hvert af de to alternativer og bestem hvilket alternativ, der bør vælges ud fra en omkostningsmæssig betragtning.

Spørgsmål 2.2
Gør rede for mindst en fordel og en ulempe ud over en eventuel renteforskel ved at benytte leasing frem for lån.

Spørgsmål 2.3
Det igangværende budgetarbejde viser, at der kan opstår likviditetsproblemer det kommende år.
Giv et begrundet svar på, om denne viden vil påvirke valget af finansiering.

Opgave 3

Grundet den teknologiske udvikling har man i Hubertus ApS i nogen tid overvejet at udskifte dele af produktionsanlægget. Direktøren og brygmesteren har derfor besøgt dels forskellige maskinleverandører og dels andre bryggerier i såvel indland som udland for at undersøge og vurdere mulighederne ved en ombygning af produktionsanlægget. Efter gennemgang af de forskellige muligheder er man kommet frem til et tilbud, som man synes ser interessant ud.

Der foreligger følgende oplysninger:

- Købspris for anlægget kr. 1.500.000 minus byttepris for gammelt anlæg kr. 400.000.
- Levetid 6 år, hvilket også svarer til den forventede restlevetid for gammelt anlæg.
- Scrapværdi kr. 150.000 for nyt anlæg
- Kapacitet pr. år 400.000 flasker på nyt anlæg og 280.000 flasker på gammelt anlæg. Det gamle anlæg har været fuldt udnyttet.
- Ved produktion på nyt anlæg vil man kunne opnå en besparelse i variable enhedsomkostninger på 30 øre i forhold til produktion på gammelt anlæg. Overskudskapaciteten på 120.000 flasker forventes at kunne indbringe et dækningsbidrag på kr. 2,10 pr. flaske.
- Ved udgang af år 3 skal der foretages en grundig renovering, der antages at koste kr. 80.000.
- Opstilling af nyt anlæg forventes at koste kr. 70.000.
- Rejseomkostninger for direktør og brygmester i forbindelse med diverse forundersøgelser udgør kr. 56.000.

Spørgsmål 3.1
Opstil investeringens nettobetalingsstrøm.

Spørgsmål 3.2
Beregn om investeringen er lønsom, når der regnes med en kalkulationsrente på 14%.

Spørgsmål 3.3
Beregn den kritiske værdi for scrapværdien for det nye anlæg.

Spørgsmål 3.4
Redegør for forskellen mellem nulpunktsberegninger og følsomhedsberegninger i forbindelse med investeringskalkulationer og giv to begrundede forslag til følsomheds-beregninger i forbindelse med ovennævnte investering.

Opgave 4

Man er i Hubertus ApS i gang med budgetteringen for 2015 og mangler nu blot likviditetsbudget og budgetteret balance.
Resultatbudget for 2015 samt forventet balance pr. 31.12.2014 fremgår af bilag 1, og til brug for udarbejdelse af likviditetsbudget og budgetteret balance foreligger følgende oplysninger (alle beløb i hele tusinder):

1) Indkøb af råvarer og hjælpematerialer er budgeret til kr. 12.000, og der regnes med 3 måneders kredit hos leverandørerne.

2) For færdigvarelageret regnes med en gennemsnitlig lagertid på 30 dage. Variable produktionsomkostninger benyttes som regnegrundlag.

3) 85% af omsætningen sælges på det danske marked og resten til det øvrige Skandinavien. Danske kunder får 2 måneders kredit, mens eksportkunder får 3 måneders kredit.

4) Anden kort gæld forventes at stige til kr. 2.600.

5) Der forventes anskaffet nyt produktionsudstyr for kr. 2.800.

6) I forbindelse med nyinvesteringer forventes optaget et langfristet banklån på kr. 2.000.

7) På realkreditlånet skal der i 2015 betales afdrag med kr. 120. På det nye lang fristede banklån skal der i 2015 betales afdrag med kr. 100.

8) De budgetterede afskrivninger fordeler sig således:

Grunde og bygninger	kr.	250
Maskiner og andet produktionsudstyr	kr.	2.700
Driftsmateriel og inventar	kr.	650

9) Afsat udbytte for 2014 skal udbetales i 2015.
Udbytte for 2015 vil blive fastsat i forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet for 2015.

10) Den budgetterede selskabsskat for 2015 forventes betalt i 2015.
Tilgodehavende selskabsskat forventes modtaget medio 2015.

11) Kassekredittens maksimum nedsættes fra kr. 4.000 til kr. 2.500.

12) Likvid beholdning pr. 31.12.2015 skal udgøre kr. 50.

Spørgsmål 4.1
Opstil likviditetsbudget for 2015.

Spørgsmål 4.2
Opstil budgetteret balance pr. 31.12.2015.

I et forsøg på at øge afsætningen på det danske marked planlægger man at udvide kredittiden til danske kunder med 15 dage, idet man regner med, at dette vil få afsætningen til at stige med 10%.

Spørgsmål 4.3
Redegør for hvilke poster i likviditetsbudgettet der vil blive påvirket af ovennævnte tiltag og foretag en bedømmelse af, hvorledes likviditeten vil blive påvirket.

Bilag 1

Forventet balance pr. 31.12.2014 i 1.000 kr.

Anlægsaktiver:		***Egenkapital:***	
Grunde og bygninger	4.500	Anpartskapital	200
Maskiner og andet prod.udstyr	5.100	Reserver	9.350
Driftsmateriel og inventar	2.600	Afsat til udbytte	1.100
	12.200		10.650
Omsætningsaktiver:		***Langfristede forpligtelser:***	
Lagerbeholdninger:		Realkredit	2.920
Råvarer og hjælpemat.	3.500		
Færdigvarer	1.200	***Kortfristede forpligtelser:***	
Tilgodehavender	6.200		
Tilgodehavende selskabsskat	65	Kassekredit	3.900
Likvide beholdninger	55	Leverandører	3.200
	11.020	Anden kort gæld	2.550
			9.650
Aktiver i alt	23.220	**Passiver i alt**	23.220

Resultatbudget for 2015 i 1.000 kr.

Nettoomsætning	39.100
Råvarer og hjælpematerialer	11.500
Arbejdsløn	7.300
Salgsfragt	630
DB	19.670
Salgsfremmende omkostninger	4.500
Andre eksterne omkostninger	4.830
Øvrige Personaleomkostninger	4.200
Afskrivninger	3.600
Resultat af primær drift	2.540
Finansielle indtægter	23
Finansielle omkostninger	263
Resultat før skat	2.300
Skat	541
Resultat	1.759